

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

V. Quòd Christus Filius Dei cuncta condidit, & certum vitae spacium
singulis constituit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

θαυρηκότως και τας τιμας αυτας, τα τε παρ' ανθρωπων εις αυτους γερα, υβρεσι και ασελγειαις μεμιχθαι, ηδη γυ τις εν λογοις εξετασεις, αγαλμαστοποιος Ιεμορφηνηνα διανοια προσλαβων, εντεχρον τεκμαιρεται παιδειαν, και μεταξυ οια δηληθης εμπροσθης, το ιδιον πιασμα κολακευει, σεβων ως Θεον αθανατον, ομολογων αυτον τον πατερα η δημιουργον ε αγαλματος, θητον ειναι, τῷ δ' αφθαρτων εκεινων ταφους τε η θηκας επιδηκνυσιν αυτοι, κατοχομενους τε τιμας αθανατοις γεραισιν, αγνοοντες το αληθως μακαριον ε αφθαρτον, ανενδεις υπαρχον της παρα τῷ φθαρτων επιτιμιας, τῷ γαρτοι νῶ θεατον, η διανοια περιληπτον, ετε μορφηνη επιποσει της γνωριει. ετε χηματος ανεχεται, ως αν εικονος η τυπυ. Ιαυτα δε παντα γινεται, προς χαρον τῷ κατοχομενων ανθρωποι γδ ησαν η κα εξων, σωματ μετχοι οντες.

Afferimus, honores & cultum qui ipsis ab hominibus tribuitur, impudicitia ac libidine plenum esse. Enimvero peritissimus aliquis statuarius, postquam formam futuri operis prius mente complexus est, opus ex praeceptis artis excudit: ac paulo post, velut sui oblitus, proprio operi blanditur, idque pro immortali Deo colit: cum tamen ipse statua illius parens atque artifex, se mortalem esse fateatur. Illorum porro immortalium sepulcra & arcae ipsimet ostendunt, & mortuos divinis honoribus afficiunt: ignorant scilicet, id quod revera beatum & immortale est, iis quos mortales tribuunt honoribus non indigere. Nam quod sola intelligentia certum & cogitatione comprehendi potest, nec formam qua dignoscatur requirit, nec figuram admittit tanquam imaginem & similitudinem. Verum haec omnia mortuorum causa fiunt. Revera enim homines fuerunt, corporibus praediti dum viverent.

Κεφ. Ε.

Οτι χριστος υιός τῷ Θεῷ πάντῃ εἰδημιγρησε, και η αναι το ποδον εν εκαστω χωριστα.

Τιδη χαίνω τῷ γλωθῃαν λογοις μεμισασιμενοις, μέλλων υμνεῖν τον οντως Θεον: βελομα δη περτερον αγνω πόματι ωσπερ αλυρον λοποκλύσασαι πόμα: το ε αγνον πόμα, χεῖται διαπηγης ανανά τῷ αρετων τε υμνευεισ προς ημῶν Θεῷ εμόν τ' ιδιον εργον, τον χριστον υμνεῖν δια βίε, ε της οφειλωμης ημῖν προς αυτον ανηπολλων η μεγιστων ενεργειων ευχαριστίας. φημι δη τετων τας αρχας σπεριζαι τε δε ε παντός, υπόθεσιν τε ανθρωπων ανδρειν, λόγω αυτα νομοθεησαι. και παραχερημα μη εις μακαριον Ιηνα και ευανθη, καρπων Ιε διαφωρων βειθουτα χωρον αποικισαι Ιους νεωσι Ιεχθεντας, αδαεις τ' αυτους κατ αρχας αγαθων και κακων ειναι θελησαι. τέλος δ' απονειμαι μόνω λογικῷ ζωω περιεπασαν την επι γης εδραν, και τοτ ηδη οια δη ζωοις λογοις, αναπετασαι την των αγαθων τε η κακων γνωσιν. τότε δε και το γενε αυξεν ενελδυσεν, οσον ποτε ανωσον απο της ε ωκεανε περινοσησεως διοριζωμον ωκειτο. πληθυνοντ δ' ετω ε των ανθρωπων γενους, τεχναι τε τα βίω χρησιμευσαι ανηυρισκοντο. πληθυει δ' εδεν

CAPUT V.

Quod Christus Filius Dei cuncta condidit, & certum vite spatium singulis constituit.

Sed cur verum Deum laudaturus, impuris verbis linguam polluo. Prius igitur amarum illam potionem putam obductam potionem diluere constitui. Purus autem potus hauritur, ex perpetui fonte virtutum illius quem celebramus Dei. Equidem mei privati officii esse duco, Christum tum vitae sanctimoniam, tum gratiarum actione, quae pro multis & maximis beneficiis ei a nobis debetur, predicare. Hunc ergo hujus universi constituisse principia, & hominum creationem certa lege ac ratione dimensum excogitasse dico. Et illos quidem recessus in lucem editos, statim in beatum quendam locum, & floribus omnique fructuum copia refertum transfudit, & boni mali que imperitos initio esse voluit. Tandem vero convenientem animalibus ratione praeditis sedem in terra constituit; ac tunc demum bonorum malorumque notitiam iisdem utpote ratione praeditis aperuit. Tunc etiam humanum genus iussit augeti: totumque illud spatium, quod salubre & morborum expertum Oceani ambitu terminatur, habitari ceptum. Cum autem humanum genus ita cresceret, artes ad hujus vitae usum necessariae reperta sunt. Sed & bruta

animalia perinde crevere, cum in uno-quoque genere propria quaedam vis ac virtus a natura insita deprehenderetur. In mansuetis quidem mite ingenium & obsequens homini: in feris vero robur ac velocitas, & naturalis quaedam providentia qua se ex periculis eripiant. Ac mansuetorum quidem animalium omnium curam ac tutelam Deus hominibus attribuit: adversus feras veluti certamen quoddam instituit. Posthac avium genus formavit; numero quidem copiosum, natura vero ac specie multiplex; insigni colorum varietate, & naturali quadam musica scientia praeditum. Cetera item quae totius mundi ambitu continentur, cum pulcherrime distinctisset, cunctisque fatalem vitae terminum definiisset, universi fabricam omnibus ornamentis decoratam absolvit.

CAPUT VI.

De fato, & quod falsa sunt, qua de eo dicuntur: id est, ostenditur tum ex legibus humanis, tum ex rebus creatis, quae non temere sed ordine moventur; hoc factio declarante Creatoris praecipuum.

Verum plerique homines minus prudentes, hujus rerum omnium distinctionis atque ornatus causam naturae tribuunt: alii fato vel fortuito casui assignant; hujusmodi rerum potestatem fato adscribentes. Neque intelligunt, se cum fatum nominant, nomen quidem proferre; sed nullum actum nullamque substantiam designare. Quid enim ipsum per se fatum esse possit, cum natura omnia procreaverit? aut quid censebimus esse naturam, si lex fati violari non potest? Sed & ex eo quod fatalis lex esse dicitur; cum omnis lex opus sit alicujus legislatoris, satis apparet fatum ipsum, si quidem lex est, Dei opus atque inventum esse. Cuncta igitur Deo subjecta sunt; nec quicquam est ejus potentiae expers. Ceterum fatum, Dei voluntatem esse ac censei, minime improbamus. Sed quonam modo justitia, temperantia, & reliquae virtutes fato existunt? Undenam vero contraria iisdem vitia, iniustitia scilicet atque intemperantia? Nam malitia quidem ex voluntate nascitur: virtus vero nihil aliud est quam recta actio ad mores spectans? Quae autem ex bono animi proposito recte, vel quae secus fiunt, si alium atque alium exitum fortuantur prout fato aut fortunae vitum

ήπιον και ή τήν αλόγων ζώων γενεά. εφ' εκάστη γενέσει, εξαιρετέα τινος φυσικής δυνάμεως εύρισκομένης ήμέρων ζώων, τό πρῶτον ή οπι- παιδες ανθρώπων. αγρίων δ'ε, βίωμη ή ταχύτες και τής εν τών κινδύνων σωτηρίας φυσική της πρόνοια και πάντων μὲν ήμέρων, κηδεμονίαν τινά τοίς ανθρώποις επέταξε. πρὸς δ'ε ταύτην αμίλλαν τινά νομοθετήσας, κηδεμονίαν ταύτην τήν πετεινών γενεάν σμυθέσασα, πῶς τήν μὲν αείθμη. φύσει δ'ε κηδεμονίαν διάφορον ἐκπέπεθη μὲν χρωμάτων ποικιλία. μουσική: τήν ἀρμονίας ἐμφύτης μέτοχον. ἀλλὰ τε πάντες ὅσα κόσμος ἀειλάδων συνέχει, διδουκωνιστά μῦθος, κηδεμονίαν πάντων εἰμαρμένων ἐβίβησεν. μόν ὀρίσας, τήν τελειοτάτην τών ὅλων συμπλήρωσιν κατεκόσμησεν.

Κεφ. 5.

Περὶ τῆς εἰμαρμένης, ὅτι φυσική ὁ ἀπὸ αὐτῆς λόγος δένεται ἐν τε τῷ ἀπὸ ἀνθρώπων νόμων, ἢ τῷ πᾶσι κτίσιν ἁπλοῦς τάκτως, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐν κινήσει, τῶν δημιουργηθέντων ὁμοίως τῆς τάξεως ἐπὶ ἐκπύρρα.

Οἱ δὲ πλείοσι τῶν ἀνθρώπων ἀφροσύνησιν ὅτις τῶν πάντων διακοσμήσεως τῶν φύσιν αἰτιῶνται. οἱ δὲ τινὲς αὐτῶν τὴν εἰμαρμένην, ἢ τὸ αὐτόματον. τὴν τετῶν ὀξείων τῶν εἰμαρμένων λογίζονται. ἐδὲ σιωπῶσι ὅτι τὴν εἰμαρμένην προσαγορεύουσιν, ὀνομαζομένη μὲν φθελόμοροι, πρᾶξιν δὲ ἐδεμίαν, ἐδὲ ὑπερομοζομένη τινὰ δηλοῦντες εἰσὶν. τίς γὰρ αὐτὴ καὶ ἑαυτὴν ἢ εἰμαρμένη; τὸ φυσικῶς βιβησάσης τὰ πάντα. ἢ τί ἀνὴρ φύσιν νομίζοντι, εἴπερ ὁ τῆς εἰμαρμένης θεσμός ἀπαραίτητος ὑπάρχει. ἀλλὰ καὶ τὸ λέγειν εἰμαρμένον τὴν θεσμον εἶναι, δηλοῖ ὅτι θεσμός πᾶσι ἐργασίαις ἐστὶ θεσμοθετήσας. εἰσοῦν ἢ εἰμαρμένην εἶπερ ἐστὶ θεσμός, θεῶν ἀνὴρ εὐρεμα εἴη παντὶ ἀρετῶν ποιεῖται καὶ τῶ θεῶν, καὶ ἐδὲν ἀμοιβῶν τῆς οὐρανῶν δυνάμεως, κηδεμονίαν τῆν γ' εἰμαρμένην θεῶν εἶναι καὶ νομίζοντες προσαίρεσιν, διὰ το δεχόμεθα ἀλλὰ πῶς ἢ δικαιοσύνη κηδεμονίαν ἢ σωφροσύνην κηδεμονίαν λοιπαὶ ἀρεταὶ καθ' εἰμαρμένην; πᾶσι δὲ ἀρεταῖς ἐναντία, ἢ τε ἀδικία κηδεμονίαν ἢ ἀκολασία. εἴτε γὰρ πονηρία ἐκ φύσεως ἀλλ' ἐκ εἰμαρμένης ἢ τε ἀρετῆς, ἢ θους κηδεμονίαν ἐστὶ κατὰ θεῶν εἶναι. τὰ δὲ τῆς ἀγαθῆς καὶ ὀρθῆς προσαίρεσεως τῶν παισῶν, ἢ αὐτὸ πάλιν κατὰ θεῶν εἶναι.